

Často kladené otázky k výzve s kódom OPKZP-PO1-SC121/122-2021-69

Oprávnenosť žiadateľa

1. Je oprávneným žiadateľom v rámci danej výzvy vodárenská spoločnosť?

V zmysle podmienky poskytnutia príspevku č. 1 výzvy „Právna forma“ sú rámci 69. výzvy oprávnenými žiadateľmi aj právnické osoby oprávnené na podnikanie v oblasti verejných kanalizácií vymedzené v zákone o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, medzi ktoré patria aj vodárenské spoločnosti. V súvislosti s uvedenou právnou formou je však potrebné upozorniť na skutočnosť, že žadateľ musí byť v 100% vlastníctve subjektov verejného práva (za subjekty verejného práva sa na účely tejto výzvy považujú obce, právnické osoby, na ktorých podnikaní sa majetkovou účasťou podieľajú obce alebo združenia obcí, prípadne združenia takýchto právnických osôb).

2. Môže sa do výzvy zapojiť akciová spoločnosť oprávnená na podnikanie v oblasti verejných kanalizácií, ktorá je kontrolovaná súkromným kapitálom?

Nie. Vzhľadom na skutočnosť, že predmetom podpory podľa tejto výzvy je zabezpečenie výkonu samosprávnych úloh spočívajúcich v odvádzaní odpadových vôd podľa § 4 ods. 3 písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, žiadateľ musí byť v 100% vlastníctve subjektov verejného práva.

3. Môže sa do výzvy zapojiť obec, ktorá tvorí súčasť aglomerácie (tvorenej z 3 obcí) uvedenej v prílohe č. 7 výzvy?

V zmysle podmienky poskytnutia príspevku č. 1 výzvy „Právna forma“ sú rámci 69. výzvy oprávnenými žiadateľmi aj obce. V tejto súvislosti je však dôležité upozorniť na skutočnosť, že realizáciou projektu musí byť dosiahnutý účel podpory, t.j. realizáciou projektu je potrebné zabezpečiť splnenie požiadaviek smernice 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd v rámci celej aglomerácie, čo môže znamenať aj to, že obec bude musieť realizovať projekt aj v ďalších dvoch obciach, ktoré sú súčasťou aglomerácie, aby zabezpečila splnenie požiadaviek smernice 91/271/EHS. Z uvedeného vyplýva, že nie je možné predložiť projekt na odkanalizovanie len jednej obce, ktorá je súčasťou aglomerácie, ak by sa nedosiahol súlad aglomerácie s požiadavkami smernice 91/271/EHS.

Ako vhodné riešenie danej situácie odporúčame žiadateľom vytvoriť za účelom predloženia žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (NFP) a následnej realizácie projektu združenie obcí, a to buď na základe zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov alebo na základe § 20f až §21 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (členmi združenia by boli obce, ktoré sú súčasťou aglomerácie) alebo bude žiadateľom vodárenská spoločnosť, ktorá bude následne prevádzkovať vybudovanú kanalizáciu.

Oprávnenosť aktivít/výdavkov

1. Môže sa o príspevok na vybudovanie stokovej siete uchádzať obec (aglomerácia nad 2 000 EO) , ktorá nie je uvedená v prílohe č. 7 výzvy? Z akého dôvodu nie je naša obec uvedená v danom zozname?

V súlade s podmienkami výzvy č. 69 sú na poskytnutie NFP v rámci aktivity A Budovanie verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd pre aglomerácie nad 2000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ oprávnené projekty zamerané na výstavbu, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 ekvivalentných obyvateľov (EO), na ktoré sa vzťahujú záväzky SR voči EÚ vyplývajúce zo Zmluvy o prístupí SR k EÚ podľa ustanovení smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd. Zároveň je vo výzve stanovená podmienka, že aglomerácie, ktoré boli predmetom projektu zrealizovaného z finančných prostriedkov Operačného programu Životné prostredie nie sú na poskytnutie príspevku v rámci danej výzvy oprávnené, keďže nesúlad týchto aglomerácií s ustanoveniami smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd bol realizáciou projektu vyriešený.

Oprávnené na podporu sú výlučne aglomerácie uvedené v záväznom zozname oprávnených aglomerácií nad 2000 EO, ktorý je prílohou č. 7 výzvy č. 69, ktorý vychádza zo zoznamu aglomerácií, ktoré sú uvedené v Národnom programe Slovenskej republiky pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd (ďalej len „Národný program SR“). Národný program SR (zoznam aglomerácií nad 2000 EO) je záväzný pre plnenie záväzkov SR voči EÚ v oblasti čistenia a odvádzania komunálnych odpadových vôd, ako aj pre odpočet ich plnenia.

Zoznam oprávnených aglomerácií nad 2 000 EO (príloha č. 7 výzvy) zahŕňa iba tie aglomerácie z Národného programu SR, v ktorých nie je dosiahnutý súlad s požiadavkami predmetnej smernice 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd a ktoré neboli podporené z finančných prostriedkov Operačného programu Životné prostredie v programovom období 2007-2013.

Pokiaľ Vaša obec nebola zaradená do zoznamu aglomerácií nad 2 000 EO, stalo sa tak z vyššie uvedených dôvodov.

2. Vodárenská spoločnosť plánuje žiadať o príspevok na vybudovanie stokovej siete v aglomerácii, ktorá je tvorená z viacerých obcí. V prípade, ak sú súčasťou aglomerácie viaceré obce, je nevyhnutné, aby mala každá obec zabezpečené pripojenie na verejnú kanalizáciu 85 % a viac existujúcich producentov odpadových vôd (minimálne 80 % existujúcich producentov v prípadoch, keď napojenosť nad 85% je vzhľadom na zložitosť technického riešenia a jeho finančnú náročnosť, pri zohľadnení miestnych podmienok ekonomicky neefektívna) alebo stačí uvedenú podmienku splniť za celú aglomeráciu, t.j. 1 menšia obec nebude predmetom projektu.

V zmysle podmienky poskytnutia príspevku č. 9 výzvy *Podmienka oprávnenosti aktivít projektu* je potrebné zabezpečiť odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd z celej aglomerácie v súlade s požiadavkami smernice 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd a realizáciou projektu musí dôjsť k zlepšeniu čistenia komunálnych

odpadových vôd a/alebo zvýšeniu napojenia nových producentov, čo znamená, že po zrealizovaní projektu bude v aglomerácii zabezpečené pripojenie na verejnú kanalizáciu 85% a viac existujúcich producentov odpadových vôd alebo minimálne 80% existujúcich producentov v prípadoch, keď napojenosť nad 85% je vzhľadom na zložitosť technického riešenia a jeho finančnú náročnosť, pri zohľadnení miestnych podmienok ekonomicky neefektívna a zároveň čistiareň odpadových vôd, do ktorej budú odpadové vody zo stokovej siete zaústené, bude po realizácii projektu v súlade so smernicou Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd a nariadením vlády SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd. Z uvedeného vyplýva, že sa sleduje vyriešenie celej aglomerácie a nie jednotlivých obcí tvoriacich aglomeráciu.

V súvislosti s uvedeným je však potrebné upozorniť na skutočnosť, že ak budú predmetom ŽoNFP dve a viac aglomerácií, je nevyhnutné dodržať túto podmienku pre každú dotknutú aglomeráciu samostatne.

3. *Môže sa o príspevok na vybudovanie stokovej siete a vybudovanie vodovodu uchádzať obec (aglomerácia do 2 000 EO), ktorá je uvedená v prílohe č. 8 výzvy?*

V zmysle podmienky poskytnutia príspevku č. 9 výzvy *Podmienka oprávnenosti aktivít projektu* sú aglomerácie do 2 000 EO oprávnené na získanie podpory výlučne na výstavbu čistiarní odpadových vôd, a to za podmienky, že už je vybudovaná stoková sieť v príslušnej aglomerácii min. na 80 % celej predmetnej aglomerácie. To znamená, že pri aglomeráciách do 2 000 EO, ktoré sú uvedené v prílohe č. 8 nie je možné získať príspevok na vybudovanie stokovej siete a vybudovanie vodovodu.

4. *V prípade ak predmetom projektu je budovanie kanalizácie v aglomerácii, ktorú v zmysle prílohy č. 7 výzvy tvoria 3 obce, hranica 500 metrov sa vzťahuje aj na vzdialenosť medzi týmito obcami v rámci aglomerácie?*

V zmysle podmienky poskytnutia príspevku č. 9 výzvy *Podmienka oprávnenosti aktivít „riešená časť kanalizácie nesmie byť vzdialená viac ako 500 metrov od súvisle zastavaného územia aglomerácie, ktorej riešenie je predmetom projektu.“* V rámci jednej konkrétnej aglomerácie (ktorú môže tvoriť viac obcí uvedených v prílohe č. 7 zverejnenej výzvy) sa 500 m vzťahuje na odľahlé obydľia, resp. ďalších producentov, ktorí sú vzdialení viac ako 500 m od sústredenej zástavby tejto aglomerácie (resp. obcí). Hranica 500 m sa nevzťahuje na vzájomnú vzdialenosť medzi týmito obcami v rámci aglomerácie.

5. *V zmysle podmienok výzvy môže projekt zahŕňať aj aktivitu výstavby verejného vodovodu, ak bude realizovaná súbežne, t. j. v jednej ryhe s výstavbou stokovej siete. Je daná podmienka splnená len ak 100% celého vodovodu je v jednej ryhe so stokovou sieťou alebo môže byť časť vodovodu (konkrétne 40%) mimo nej?*

V zmysle podmienok výzvy musí byť výstavba, resp. rozšírenie vodovodu realizovaná súbežne v jednej ryhe so stokovou sieťou. V prípade, ak z rôznych dôvodov je potrebné časť vodovodu viesť mimo ryhy so stokovou sieťou, tieto výdavky sú považované za neoprávnené a je potrebné ich v rámci projektovej dokumentácie odčleniť.

6. Ako správne vypočítať hodnotu benchmarku v prípade projektu, v rámci ktorého je stoková sieť riešená kombináciou tlakových a gravitačných kanalizačných systémov?

V prípade projektu, v rámci ktorého je stoková sieť riešená prostredníctvom kombinácie viacerých typov kanalizačných systémov (gravitačné a tlakové) je žiadateľ povinný v rámci daného projektu vypočítať výlučne iba jednu hodnotu benchmarku pre celú stokovú sieť. To znamená, že v prípade ak je predmetom projektu kombinácia budovania gravitačnej a tlakovej stokovej siete, žiadateľ podľa inštrukcií definovaných v záväznom formulári v rámci prílohy č. 5 Žiadosti o NFP – Podporná dokumentácia k oprávnenosti výdavkov, vykoná výpočet iba jednej hodnoty benchmarku pre celú stokovú sieť v rámci projektu (ako pomer výšky celkových oprávnených výdavkov na hlavnú aktivitu projektu – časť stoková sieť (očistené o výdavky na stavebný dozor, rezervy na nepredvídané výdavky a DPH) k cieľovej hodnote príslušného merateľného ukazovateľa projektu). Takto vypočítanú hodnotu benchmarku žiadateľ následne porovnáva s referenčnou hodnotou benchmarku stanovenou pre ten typ stokovej siete (viď nižšie), ktorý v rámci predkladaného projektu vykazuje vyšší podiel (väčšiu dĺžku) budovanej stokovej siete.

RO pre OP KŽP stanovil podľa typu stokovej siete nasledovné referenčné hodnoty benchmarku:

- pre gravitačnú stokovú sieť (do DN 400): 505 000 EUR/km
- pre tlakovú stokovú sieť: 300 000 EUR/km

Príklad 1

Predmet projektu: vybudovanie stokovej siete v celkovej dĺžke 1000 m, z toho 800 m tlakovej stokovej siete a 200 m gravitačnej stokovej siete.

V tomto prípade sa vypočítaná hodnota benchmarku porovnáva s referenčnou hodnotou benchmarku pre tlakovú stokovú sieť.

Príklad 2

Predmet projektu: vybudovanie stokovej siete v celkovej dĺžke 1000 m, z toho 650 m gravitačnej stokovej siete a 350 m tlakovej stokovej siete.

V tomto prípade sa vypočítaná hodnota benchmarku porovnáva s referenčnou hodnotou benchmarku pre gravitačnú stokovú sieť.

Prípadné prekročenie stanovenej referenčnej hodnoty benchmarku je žiadateľ povinný zdôvodniť, pričom v Prílohe č. 4 Výzvy na predkladanie žiadostí o NFP s názvom – Osobitné podmienky oprávnenosti výdavkov sú uvedené faktory zvýšenej investičnej náročnosti pre stokovú sieť, ktoré stanovil RO pre OP KŽP na zohľadnenie vplyvu a dopadov reálnych podmienok oproti štandardným podmienkam, t.j. ako skutočnosti, ktoré môžu objektívne spôsobiť zvýšenie investičnej náročnosti projektu a tým spôsobiť prekročenie referenčnej hodnoty benchmarku. Predmetným faktorom by v danom prípade bol „iný typ“ kanalizačného systému použitý pri budovaní kanalizácie ako stanovuje benchmark.

7. Je DPH oprávneným výdavkom, ak bude žiadateľom o príspevok obec, ktorá je nezdaniteľná osoba, avšak po zrealizovaní projektu bude zabezpečovať prevádzku infraštruktúry prostredníctvom tretej osoby, ktorá bude konečnému spotrebiteľovi účtovať DPH na vodné/stočné?

V zmysle prílohy č. 4 výzvy Osobitné podmienky oprávnenosti výdavkov je DPH oprávneným výdavkom v prípade, ak žiadateľ/prijímateľ nie je zdaniteľnou osobou podľa § 3 ods. 4 zákona o DPH (t. j. nemá nárok na odpočet DPH) a zároveň:

1. zabezpečuje prevádzku infraštruktúry ako regulovaný subjekt vo vlastnej réžii, pričom na vodné/stočné neúčtuje konečnému spotrebiteľovi DPH alebo
2. zabezpečuje prevádzku infraštruktúry prostredníctvom tretej osoby, ktorá je regulovaným subjektom, pričom tretia osoba na vodné/stočné neúčtuje konečnému spotrebiteľovi DPH.

V zmysle uvedeného nie je DPH v danom prípade oprávneným výdavkom (investičným/prevádzkovým).

8. V zmysle prílohy č. 4 výzvy je výstavba/rekonštrukcia/rozšírenie kanalizačných prípojok a vodovodných prípojok neoprávneným výdavkom. Považuje sa za kanalizačnú prípojku v zmysle podmienok výzvy aj úsek potrubia – odbočovacia vetva potrubia na verejnom priestranstve po pozemok producenta odpadových vôd?

V zmysle § 3 ods. 5 písm. h) zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách“) sa kanalizačné prípojky nepovažujú za verejnú kanalizáciu, ani jej súčasť. Zdroje

OP KŽP sú určené na podporu budovania verejnej kanalizácie, a preto v súlade s uvedeným ustanovením **je financovanie kanalizačných prípojok zo zdrojov OP KŽP neoprávnené.**

V súlade s § 4 ods. 2 zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách je kanalizačná prípojka úsek potrubia, ktorým sa odvádzajú odpadové vody z pozemku alebo miesta vyústenia vnútorných kanalizačných rozvodov objektu alebo stavby až po zaústenie kanalizačnej prípojky do verejnej kanalizácie; **zaústenie je súčasťou verejnej kanalizácie.**

Zaústenie je odbočenie z potrubia verejnej kanalizácie, ktoré tvorí odbočovací kus osadený na potrubí verejnej kanalizácie, potrubie napojené na odbočovací kus a revízna šachta, a to v prípade, ak sú uvedené technické zariadenia a potrubia zrealizované na verejnom priestranstve, t.j. mimo pozemku vo vlastníctve producenta odpadových vôd.

Podľa § 16 ods. 1 písm. j) zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách je povinnosťou vlastníka verejnej kanalizácie zabezpečiť vybudovanie zaústení uložených vo verejnom priestranstve po hranicu nehnuteľnosti, ktorá bude pripojená na verejnú kanalizáciu, najviac však v dĺžke desať metrov podľa plánu rozvoja a ich údržbu a opravu.

Z uvedeného vyplýva, že **zaústenie kanalizačnej prípojky**, t.j. odbočovací kus osadený na potrubí verejnej kanalizácie a potrubie ukončené spravidla revíznou šachtou, umiestnené na verejnom priestranstve **sa považuje za oprávnený výdavok**. V prípade, ak sú revízna šachta a potrubie (resp. časť potrubia) napojené na odbočovací kus realizované na inom ako verejnom priestranstve (napr. na pozemku producenta odpadových vôd), sú revízna šachta a potrubie (resp. časť potrubia) **neoprávnené**, nakoľko nie sú súčasťou zaústenia.

Podmienka, že žiadateľ má vysporiadané majetkovo-právne vzťahy a povolenia na realizáciu aktivít projektu.

1. Žiadateľ (združenie obcí) má záujem žiadať o NFP na vybudovanie kanalizácie v obciach, ktoré sú členmi združenia a zároveň oprávnenou aglomeráciou. Odpadové vody budú odvedené do ČOV, ktorú prevádzkuje žiadateľ, avšak ČOV nie je vo vlastníctve žiadateľa, ale jednej z obcí. Je možné v rámci projektu podporiť intenzifikáciu ČOV a za akých podmienok?

Vo výzve je stanovené, že veci (hnutelné a nehnuteľné), ktoré majú byť zhodnotené z NFP, **musia byť vo výlučnom vlastníctve žiadateľa**. Z toho vyplýva, že ak nie je ČOV vo vlastníctve žiadateľa, nie je možné podporiť intenzifikáciu takejto ČOV. Riešením uvedeného by bolo, ak by obec previedla vlastnícke právo k ČOV na združenie, ktoré ČOV prevádzkuje.

2. Obec má záujem žiadať o NFP na vybudovanie kanalizácie v obci, avšak v súvislosti s uvedeným je potrebné aj intenzifikovať ČOV, ktorá je vo vlastníctve vodárenskej spoločnosti. Akým spôsobom je možné vyriešiť uvedenú situáciu, aby bola splnená podmienka, že zhodnotený majetok musí byť vo vlastníctve žiadateľa?

Aby bol žiadateľ – obec oprávnený na financovanie intenzifikácie ČOV, musel by mať od vodárenskej spoločnosti prevedené vlastnícke právo k predmetnej ČOV, čo sa preukazuje údajmi z príslušného listu vlastníctva. Vzhľadom na uvedené, v danom prípade odporúčame, aby bola žiadateľom vodárenská spoločnosť, ktorá je vlastníkom ČOV a predpokladáme, že bude prevádzkovať aj vybudovanú kanalizačnú sieť.

3. Aglomerácia, ktorú tvoria dve obce by chcela žiadať o NFP na rozšírenie vodovodu a kanalizácie. Obe obce majú samostatne vypracované projektové dokumentácie pre stavebné povolenie. Je potrebné, aby sa vytvorilo združenie oboch obcí, ktoré by bolo oprávneným žiadateľom a malo jednu projektovú dokumentáciu a jedno stavebné povolenie?

Ako najvhodnejšie riešenie danej situácie sa javí predloženie projektu zo strany združenia obcí, kde sa v rámci združenia upravia vzájomné vzťahy oboch obcí. Ďalším možným riešením je, že žiadateľom by bola vodárenská spoločnosť, ktorá by následne prevádzkovala vybudovaný vodovod a kanalizáciu.

To, kto bude v konečnom dôsledku žiadateľom je na posúdení obcí a ďalších zainteresovaných aktéroch (napr. vodárenských spoločností) a toto rozhodnutie by malo reflektovať aktuálne vlastnícke vzťahy k existujúcej infraštruktúre, existujúci stav

prevádzkovania infraštruktúry a zohľadniť nadväznosť realizovaného projektu na pôvodné majetkovo-právne vzťahy tak, aby to bolo pre aglomeráciu čo najviac prínosné (a relatívne jednoduché).

Vo vzťahu k projektovej dokumentácii a stavebnému povoleniu:

Žiadateľ musí predložiť v súvislosti s realizáciou projektu právoplatné stavebné povolenie vydané príslušným stavebným úradom, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je aj projektová dokumentácia overenú príslušným stavebným úradom (resp. v tomto prípade dve overené projektové dokumentácie). Projektová dokumentácia môže byť vypracovaná aj parciálne (napr. osobitne pre každú obec) pokiaľ na seba tieto dokumenty vecne/technicky nadväzujú a vytvárajú ucelený obraz realizácie projektu, pričom stavebný úrad posúdi všetky potrebné skutočnosti a rozhodne, či stavebník je oprávnený na realizáciu týchto stavieb podľa projektovej dokumentácie.

K stavebnému povoleniu si Vás dovoľujeme upozorniť, že z predložených dokladov musí byť zrejmé, že žiadateľ má oprávnenie na realizáciu projektu. V prípade, že stavebné povolenie nie je vydané na žiadateľa (t.j. stavebník je odlišný od osoby žiadateľa) a žiadateľ chce podať žiadosť o NFP v rámci tejto výzvy, je potrebné, aby žiadateľ vstúpil do práv a povinností zo stavebného povolenia a nadobudol tieto práva a povinnosti z neho vyplývajúce. Na základe uvedeného je potrebné, aby žiadateľ uzavrel s pôvodným stavebníkom Zmluvu o prevode práv a povinností zo stavebného povolenia, ktorej predmetom je prevod práv a povinností zo stavebného povolenia v súlade so Stavebným zákonom a túto zmluvu predložil v rámci predmetnej prílohy ŽoNFP. V prípade, že zmena stavebníka (na žiadateľa) bola vykonaná formou zmeny stavebného povolenia, je potrebné doložiť aj právoplatné rozhodnutie stavebného úradu o zmene tejto skutočnosti. Uvedené sa primerane aplikuje na všetky doklady predkladané v rámci prílohy týkajúcej sa povolení na realizáciu projektu, vrátane dokumentov vydaných podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (napr. Rozhodnutie zo zisťovacieho konania, Záverečné stanovisko z posúdenia navrhovanej činnosti).